

Inspirace pro katechezi
Církev jako společenství
Mladší školní věk
Církev je jako jedna velká rodina

Pomůcky: papír, fixy, síť, papírové rybičky, tužky

O církvi se říká, že je to jedna velká rodina, a je to pravda. V rodině má každý své místo a každý je zde moc důležitý. Důležití jsou rodiče, ale i děti, bez kterých by to nebyla rodina. Místo v rodině mají i babička a dědeček. Je to místo, kde se všichni mají rádi a navzájem si pomáhají. A podobně je tomu i v církvi. Je to místo, kam patříme, kde se máme rádi a kde si chceme pomáhat.

Vyprávění: Po moři se plavila velká loď. Součástí této lodi byly tisíce malých šroubků. Každý z nich byl pro loď moc důležitý. Jednoho dne se jeden malý šroubek rozhodl, že si udělá trochu pohodlí a že se vyšroubuje. Když se to ale dozvěděly ostatní šroubky, tak začaly protestovat: „Zbláznil ses? Když se vyšroubuješ, tak po čase začnou vypadávat i další šroubky a loď se potopí!“ A začaly prosit malý šroubek, aby i nadále zůstal na svém místě. Ten nakonec tedy upustil od svého plánu, zůstal na svém místě a loď se šťastně dostala do cíle.

Dynamiky:

- Služby v rodině

Katecheta přinese plakát, který je rozdělený na čtyři části. Jednotlivé části obsahují tyto nadpisy: tatínek, maminka, děti, prarodiče. Děti se mají společně zamyslet nad tím, jaké úkoly, povinnosti a služby mají v rodině jednotliví členové. Co je úkolem tatínka a maminky? Co se očekává od dětí, a jak zase pomáhají dědeček a babička? Co děláme proto, aby rodina byla skutečným společenstvím lásky?

- Síť a papírové rybičky

Katecheta přinese síť a položí ji před sebe na zem (síť se dá také nakreslit). Dětem rozdá papírové rybičky a tužky. Potom vysvětlí: „Představme si, že se jedná o rybářskou síť. Co je úkolem takové sítě? Samozřejmě chytit co nejvíce ryb. Můžeme říci, že i církev je takovou sítí a každý z nás, protože do církve patříme, je takovou rybičkou. Proto si nyní každý podepíše svoji rybičku a vloží ji do sítě.“ Katecheta počká, až všechny děti vloží svoji rybičku do sítě, a potom pokračuje. „Dnes je na světě víc než miliarda křesťanů. Tolik rybiček je už v síti. Jsou tam malí i velcí, staří i mladí, zdraví i nemocní. Ti všichni patří do církve. Každý tam má své místo a je tam moc důležitý!“

Inspirace pro katechezi

Církev je jedna

Mladší školní věk

Církev je společenství křesťanů

Pomůcky: papír, fixy, bubínek, rozbitá baterka

Vyprávění: Do města dorazila skupina cizinců. Ti se zastavili na rohu jedné ulice a začali kolemjdoucím něco vyprávět. Že by nabízeli nějaké zboží? Že by to byli obchodníci z daleké země? „Co je to za lidi? A co tady pohledávají?“ ptá se mladý muž starce, který na ulici prodává koberce. „To jsou přece učedníci Ježíše Krista. Ježíš je Boží Syn, který přišel na svět, aby nás zachránil. Byl ukřižován, ale třetího dne vstal z mrtvých. A protože se jmenuje Kristus, jeho učedníkům se říká křesťané.“

Takový rozhovor se mohl klidně odehrát na ulici Antiochie. Zde se právě poprvé začalo říkat následovníkům Ježíše křesťané (Sk 11,19 – 26).

Dynamiky:

- Jak se chová správný křesťan?

Katecheta přinese plakát a fixy. Někdo z menších dětí si lehne na plakát a druhý namaluje obrys jeho postavy. Katecheta vysvětlí, že se jedná o postavu křesťana. Úkolem dětí je psát do postavy, kdo je to křesťan, jak se má nebo nemá chovat.

- Bubínek

Katecheta přinese bubínek. Děti si bubnování mohou vyzkoušet. Katecheta přitom říká: „Představte si, že v Africe jsou některé kmeny, které se domlouvají prostřednictvím bubnů. Podle bubnů poznají, jestli se jedná o důležitou nebo bezvýznamnou zprávu. Záleží na tom, jestli se bubnuje rychle, pomalu, nahlas nebo potichu. Podle toho se pozná, jak důležitá zpráva to je. Podobně je tomu i s námi lidmi – i my si máme dávat jasné zprávy. Kdo mluví pravdu, nenadává, je poctivý, ten dává jasnou a hezkou zprávu. Kdo lže, mluví sprostě, krade, ten naopak vydává nedobrou zprávu. Jako křesťané máme tu nekrásnější zprávu – Pán Ježíš byl ukřižován, vstal z mrtvých a žije. Ať tuto zprávu jako dobří křesťané také dosvědčíme svým životem!

- Rozbitá baterka

Katecheta přinese baterku, ve které chybí žárovka, a ve které jsou špatně položené baterie. Vyzve někoho z dětí, aby baterku rozsvítil. Baterka nesvítí a dítě si všimne, že v ní chybí žárovka. Katecheta vytáhne žárovku z kapsy, dítě ji namontuje do baterky, ta ale opět nesvítí. Katecheta vyzve někoho z větších dětí, aby zjistilo, proč baterka nesvítí. Za pomoci katechety zjistí, že problém může být v bateriích. Správně je poskládá a baterka konečně svítí. Katecheta vysvětlí: „Jako křesťané máme být dobrým světlem. Když ale žijeme ve hříchu, jsme na tom podobně jako rozbitá baterka. Když nám ale Ježíš odpustí, opět budeme vydávat dobré světlo. Ať jsme dobrými křesťany, tedy dobrým světlem.“

Inspirace pro katechezi
Církev jako Kristovo Tělo
Mladší školní věk
V jednotě je síla

Pomůcky: papíry, fixy, malý kroužek se čtyřmi provázky, pingpongový míček

Vyprávění: Stalo se to na vojně. Vojáci vyběhli v plné polní. Tentokrát úkol zněl: „Společně vyrazíte, budete stále spolu, budete pracovat jako tým a společně se také vrátíte. Pokud nebudete všichni, nevracejte se vůbec!“ Po delší době se mezi vojáky začala ozývat žízeň, ale také únava a bolest. Jeden z nich, Milan, začal zaostávat. Hlava mu pod těžkou přilbou klesala při každém kroku. Už nemohl dál. Voják napravo od Milana natáhl ruku a vzal mu pušku. Milan se na chvíli vzpamatoval, ale po chvíli mu opět začaly vypovídat síly. Už sotva šel. Tentokrát se k němu naklonil voják z levé strany, stáhl mu přilbu z hlavy, dal si ji pod rameno a šli dál. Milanovi bylo moc špatně, potácel se a jistě by upadl, kdyby mu dva vojáci nevzali batoh. Milan se vzhopil, narovnal se a celá četa mohla zdárně dojít do cíle.

Dynamiky:

- Tvoříme dohromady jedno tělo

Katecheta nejdříve vyzve děti, aby dobře poslouchaly, a přečte jim úryvek z Prvního listu Korint'anům 12,14 – 21. Potom se zeptá dětí, o jakých částech lidského těla svatý Pavel mluvil, a co tím chtěl říci. Katecheta děti rozdělí do několika skupinek. Každá skupinka dostane papír a fixy. První skupinka má za úkol namalovat přes celý papír velké oko. Do oka potom mají děti vepsat, k čemu všemu potřebujeme oči. Druhá skupinka má za úkol namalovat nohu a do ní zase vepsat, k čemu všemu potřebujeme a používáme nohy. Podobným způsobem může katecheta pověřit děti, aby namalovaly ruku, ucho, ústa apod. Děti potom před ostatními přečtou, k čemu všemu potřebujeme jednotlivé části našeho těla.

Katecheta může potom katechezi uzavřít těmito slovy: „Svatý Pavel nám chtěl říci, že v lidském těle je důležitá každá jeho část, i ta nejmenší. A podobně je tomu i s námi lidmi. Všichni jsme důležití a potřební. Někdo hezky maluje, jiný zase pěkně zpívá. Další zase výborně hraje fotbal nebo na klavír. Jiný se zase dobře vyzná v matematice nebo v češtině. A tak jako například ruka nemůže být bez nohy, tak ani my nemůžeme být jeden bez druhého. Tvoříme dohromady jedno tělo, kde se všichni navzájem potřebujeme.“

- Dynamika s kroužkem a pingpongovým míčkem

Katecheta přinese malý kroužek, na který jsou přivázány čtyři provázky o délce asi jednoho metru. Potom vyvolá čtyři děti, a každé z nich uchopí do ruky konec jednoho provázku. Na kroužek katecheta položí míček. Před děti se nachystá překážková dráha (například ze židlí). Katecheta vysvětlí: „Dnes si zahrajeme hru na spolupráci. Vaším

úkolem bude projít dráhu, aniž by vám míček spadl na zem. Aby vám nespadol, je třeba, abyste všichni udržovali svými provázky kroužek v rovnováze. Když se vám podaří vytvořit jednotu, šťastně projdete překážkovou dráhou. Všechno záleží na tom, jak budete spolupracovat.“

Inspirace pro katechezi

Maria – matka Církve

Mladší školní věk

Maria je naše dobrá maminka

Pomůcky: plášť nebo starý pluvíál, plakát a fixy, kartičky s nápisy maminčiných činností.

Vyprávění: Katecheta pozve děti k sobě. Na sobě má velký plášť nebo starý pluvíál a začíná vyprávět: „Představme si, že se nacházíme v jednom středověkém městě. A tímto městem utíká muž a stráže mu jsou v patách. Tento muž něco ukradl nebo někomu ublížil. Stráže se k němu přibližují čím dál tím víc. Nakonec se octne na náměstí a kruh vojáků kolem něho se pomalu uzavírá. Ještě chvíli a bude chycen. Muž se rozhlíží kolem sebe a ve své blízkosti vidí urozenou dámu, která má na sobě velký plášť. Neváhá a v poslední chvíli se pod tento plášť ukryje.“ Katecheta nyní děti přikryje pláštěm a pokračuje: „Vojáci jenom zasalutovali, poklonili se urozené dámě a muže nechali pod jejím pláštěm.“ Katecheta potom sundá z dětí plášť a zakončí těmito slovy: „Možná se vám tento příběh bude zdát trochu zvláštní. Ale představte si, že v době středověku v některých zemích něco podobného existovalo. Plášť urozené dámy znamenal záchranu pro člověka, který se ocitl v podobných těžkostech jako muž z našeho příběhu. Také proto se někdy Panna Maria znázorňuje s pláštěm, pod který schovává lidi. Znamená to, že jsme pod její ochranou. Ona je naše dobrá maminka, která nás chrání.“

Dynamiky:

- Co všechno pro nás maminka dělá?
Katecheta přemýšlí s dětmi nad tím, jak se maminka pro ně obětuje, a co všechno pro ně dělá. Katecheta potom řekne: „Vidíme, kolik toho pro nás maminka dělá. Věřím, že jí také nezapomenete poděkovat! A co pro nás dělá Panna Maria (katecheta se ptá dětí)? Nezapomínáme jí také poděkovat?“
- Pantomima
Děti si vylosují kartičky s jednotlivými činnostmi maminky (praní, vaření, nákup, uklízení...) a s pomocí pantomimy mají za úkol tuto činnost předvést. Ostatní děti hádají, o jakou činnost se jedná.
- Vánoční téma – rodina
Katecheta přinese plakát a fixy. Někdo z dětí namaluje velký vánoční stromeček a dárky, a úkolem dětí je psát do těchto dárků, co by přály pod stromeček všem rodinám.

Katecheta například řekne: „Je tolik věcí, které bychom našim rodinám přáli. Jsou ale také skutečnosti, které se nedají koupit a které jsou daleko vzácnější a cennější než hmotné věci. Co bychom tedy přáli našim rodinám, a nedá se to koupit v žádném obchodě?“ Děti to napíší do dárků (láska, radost, pokoj, zdraví...).

Inspirace pro katechezi

Mladší školní věk

Církev je apoštolská

Pomůcky: kámen, kartičky s názvy služeb v církvi, jáhenská a kněžská štóla.

Vyprávění: Katecheta pozve děti k sobě a poprosí je, aby vytvořily kruh. V ruce drží kámen a vypráví dětem příběh o jáhnu Štěpánovi. Potom vyzve děti, aby se pozorně dívaly na kámen, a řekne: „Ježíš o sobě mluví také jako o kameni, který stavitelé zavrhli, ale který se stal kamenem úhelným. Je to kámen, bez kterého nemůže stavba stát. Stejně tak i my nemůžeme žít bez Ježíše. Moc ho potřebujeme! Kámen, který držím v ruce, je mrtvý, není v něm život. Ale Ježíš žije, je to tedy živý kámen, který potřebujeme, abychom správně žili a dobře postavili dům svého života. A vlastně i my jsme živými kameny. Každý pokřtěný člověk je kamenem v těle církve. A církev je tam, kde se lidé mají rádi a kde si podávají ruce. A my se pokusíme nyní takovou stavbu také vytvořit.“ Katecheta vyzve děti, které stojí v kruhu, aby se chytily za ruce a společně je zvedly nahoru. Vznikne tak klenba z živých kamenů. Každý kámen ve stavbě má své místo a je moc důležitý. Je třeba ale být na svém místě a stavbu, tedy církev, neopouštět. A v tom nám pomáhají další živé kameny, kterými jsou jáhni, kněží, biskupové a papež.“

Dynamiky:

- Kartičky s názvy služeb v církvi

Katecheta přinese kartičky nebo papíry, na kterých jsou napsány názvy jednotlivých služeb – jáhen, kaplan, farář, děkan, biskup, arcibiskup, kardinál, papež – a úkolem dětí je poskládat tyto služby od nejnižší po nejvyšší. Skládání kartiček se dá provést i formou soutěže družstev (Každé družstvo dostane stejný seznam a vítězí to družstvo, kterému se podaří poskládat služby ve správném pořadí nejrychleji a správně).

- Jáhenská a kněžská štóla

Katecheta přinese dětem na ukázkou obě štóly. Pokud je nemá k dispozici, přinese alespoň jejich obrázky. Zeptá se dětí, jaký je mezi nimi rozdíl, kdo nosí tu či onu štólu a nakonec si vypráví s dětmi o tom, jaké jsou rozdíly mezi knězem a jáhnem. Co všechno může a nemůže dělat jáhen v církvi?

- Exkurze do zákristie
Katecheta se domluví s knězem či kostelníkem a vydají se s dětmi do zákristie. Tam jim ukáže, co se všechno při mši používá – kalich, konvičky, misál – a poznávací návštěvu využije také k tomu, aby se děti naučily, jak se jmenují jednotlivé části kněžského oděvu (alba, štóla, ornát, pluviál, klerika).

Inspirace pro katechezi

Mladší školní věk

Církev je svatá

Pomůcky: obraz stromu nebo lodi, plakát a fixy, obrázky světců, kytara

Vyprávění: Katecheta přinese kytaru a zeptá se dětí, z čeho se taková kytara vyrábí. Děti správně odpoví, že ze dřeva. Katecheta vysvětlí: „Aby se mohla vyrobit kytara, musel se pokácet nějaký strom. Ten strom musel vlastně zemřít. Ale zemřel proto, aby se z něho stalo něco ještě mnohem krásnějšího, krásný hudební nástroj, který udělá svou hrou radost mnoha lidem. Kdyby strom zůstal stromem, možná by ho lidé obdivovali, říkali by si, jak je krásný, ale to by bylo všechno. Vlastně by tento strom nebyl celkem nijak užitečný. A podobně je tomu i s námi lidmi. Jednou také zemřeme jako ten strom, ze kterého se stala kytara, ale je to proto, aby se z nás stalo něco mnohem ještě krásnějšího, než jsme nyní, aby se z nás stali Boží přátelé v nebi, kde už nebude žádná bolest, ani žádná smrt, kde se všichni budeme radovat, a kde všichni budeme svatí.“

Dynamiky:

- Obraz stromu
Katecheta namaluje na tabuli strom a vysvětlí: „Jako obraz pozemské církve nám může posloužit obraz stromu. Kořeny tohoto stromu jsou víra, naděje a láska. Kmenem je Pán Ježíš. Větší větve nám zase připomínají naše představené – biskupy, kněze apod. Menší ratolesti jsou potom ostatní křesťané.“ Každé dítě pak může do některé z větvíček napsat své jméno.
- Obraz lodi

Katecheta namaluje na tabuli loď. Potom vysvětlí: „Loď je také krásným obrazem církve. Každá loď potřebuje kapitána. V církvi je samozřejmě kapitánem Ježíš. Námořníci, to jsme zase my. Námořníci ale potřebují proviant. Tím je pro nás v církvi především svaté přijímání. Moc důležitá je také dobrá námořní mapa. Tou je pro nás Bible. Loď potřebuje dobrou kotvu – pro křesťany je kotvou naděje. Velkou důležitost má pro loď také plachta. Ta nám zase může připomínat pomoc Ducha svatého v životě.“

- **Obrázky světců**

Obrázky světců, kteří jsou skutečnou ozdobou církve, se mohou použít k soutěži ve znalostech světců. Všechny děti se postaví. Katecheta ukáže obrázek světce. Kdo z dětí ví, o koho se jedná, tak se přihlásí. Katecheta si nechá pošeptat správnou odpověď. Kdo neví, ten se posadí. Soutěž tak pokračuje dál, až nakonec zůstane stát ten, kdo svaté znal nejlépe.

- **Svatý je ten, kdo...**

Katecheta přinese plakát a fixy. Na plakát napíše: Svátý je ten, kdo... Úkolem dětí je napsat, kdo je podle nich svatý, jak se chová, co dělá apod. Katecheta komentuje jednotlivé odpovědi.

Inspirace pro katechezi

Mladší školní věk

Církev je všeobecná

Pomůcky: glóbus, papír a fixy

Vyprávění: Katecheta přinese glóbus a řekne dětem, že tentokrát se bude mluvit o misiích. Na africkém kontinentě ukáže na zemi, která se jmenuje Mali a začíná vyprávět: „Dnes navštívíme zemi, která se jmenuje Mali. Tuto zemi bychom našli na západě Afriky na okraji Sahary. V Mali jich žije asi půl milionu Dogonů, kteří jsou velice chudí. Mají nějaké to políčko a chovají ovce a kozy. Milují obřady, při kterých rádi tancují na chůdách. Pro tyto obyvatele je zvláštní, že jejich týden nemá sedm dní, jak tomu bývá všude jinde, ale pouze pět. Dále je pro ně typické, že se na dlouhých provazech snášejí z vysokých skal, kde hledají rozsodliny a prolákliny. Z těchto děr pak vybírají něco, co dávají do zvláštních tašek, připevněných na rameni a pak to prodávají ve městě. Co to je? Katecheta nechá děti hádat. Co Dogonové hledají ve skalách? Je to holubí trus. Políčka na okraji Sahary jsou neúrodná a holubí trus je vynikajícím hnojivem, které pomáhá přece jenom k větší úrodě. Dogonové jsou tedy hledači a prodavači holubího trusu, výborného hnojiva. Misionáři se dostali už také k Dogonům. Zatím je ale křesťanem pouze jeden ze sta.“

Dynamiky:

- **Beseda s pozvaným hostem**

Katecheta pozve mezi děti někoho, kdo se zapojil do projektu Adopce na dálku. Pozvaný host vysvětlí dětem, o co se jedná a přinese s sebou materiály, které má od

takto adoptovaného dítěte. Adoptivní rodič má k dispozici jeho životopis, fotografie, vysvědčení, dopisy, přání k Vánocům apod. Beseda může dětem lépe osvětlit, o co jde v misiích, jak žijí děti v jiných částech světa, a také je může povzbudit k větší solidaritě s těmito chudými dětmi.

- Sdělovací prostředky

Katecheta přinese papír a fixy. Vysvětlí dětem, že při hlásání evangelia jsou moc důležité sdělovací prostředky. V dřívějších dobách měli lidé k dispozici pouze svá ústa, maximálně mohli napsat dopis, který zase někdo jiný musel doručit. Dnes máme velkou výhodu v tom, že jsme obklopeni sdělovacími prostředky, které jsou moc důležité i pro práci v misiích. Úkolem dětí je namalovat sdělovací prostředky, které znají, a které mohou pomáhat k předávání radostné zprávy. Děti malují televizi, rádio, satelit, telefon, fax, počítač a další. Katecheta se potom může děti zeptat, jestli znají i křesťanské rádio či televizi vysílající v naší zemi.

- Nauč se z paměti

Katecheta se spolu s dětmi naučí text z Markova evangelia 16,15: „Jděte do celého světa a kaďte evangelium.“ Katecheta vysvětlí dětem, že právě toto je Boží slovo, které ve svém srdci zaslechli misionáři, kteří se vydali do světa, aby lidem vyprávěli radostnou zprávu o Ježíši.

Inspirace pro katechezi

Mladší školní věk

Život ve farnosti

Pomůcky: deštník, kartičky s názvy služeb a jejich symboly

Vyprávění: Na velké prázdniny Jirka jezdil ke svému strýci, který měl několik koní a také choval ovce. Tatínek Jirkovi připomínal, aby u strýce nezapomínal chodit v neděli do kostela. Jirka slíbil, že nezapomene. Jenže Jirkův strýc nebyl věřící, a navíc si Jirka našel nevěřící kamarády, kteří dělali všelijaké lumpárny. Jirka přestal chodit v neděli do kostela a hodně se změnil. Jednoho dne si vyjeli se strýcem na koni. V dálce u cesty najednou uviděli cosi bílého. Přijeli k místu a strýc sestoupil z koně, aby se podíval, co to je. Byla to ovečka z jeho stáda, kterou roztrhali vlci. „To je strašné,“ řekl Jirka. „Jak se to mohlo stát? Vždyť Rek je výborný hlídací pes!“ „To je pravda,“ řekl strýc. „Ovečka musela opustit stádo sama a tak se stala snadnou kořistí vlka. Ovečka je slabá a sama se nedokáže ubránit.“ Potom pokračovali v cestě a Jirka viděl ovečku neustále před očima. A v té chvíli ho napadlo, že on je také takovou ovečkou. Opustil kostel a ostatní křesťany a začal dělat věci, které se Bohu nelíbí. Teď pochopil, proč tatínek chtěl, aby nezapomínal na kostel a na věřící. A tak se Jirka rozhodl, že se změní. Příští neděli už byl zase v kostele.

Dynamiky:

- Deštník
Katecheta přinese deštník a rozevře ho. Vysvětlí dětem, že mimo jiné se skládá z drátků, které jsou moc důležité, ale ještě důležitější je střed, ke kterému drátky směřují, a který drátky spojuje. Takovým drátkem je vlastně každý z nás, středem je zase Ježíš. Katecheta obrátí deštník a zeptá se dětí, co jim připomíná. Deštník dětem bude připomínat lodičku, která plave po vodě. Deštník tak může být symbolem církve, kde má každý své místo, a kde středem je Ježíš.
- Kartičky s názvy služeb ve farnosti
Katecheta připraví kartičky s obrázky nebo nápisy jednotlivých služeb ve farnosti. Další kartičky budou obsahovat zase symbol či popis předmětu, který se dá ke službě přiřadit. (Dvojice mohou vypadat např. tímto způsobem: kněz – ornát, ministrant – konvičky, varhaník – varhany, lektor – kniha, kostelník – klíče od kostela, akolyta – svaté přijímání, katecheta – učebnice náboženství atd.) Úkolem dětí je správně k sobě obrázky přiřadit a o každé službě také říci to, co o ní ví.
- Hra na reportéry
Katecheta rozdělí děti do skupinek a každá má za úkol navštívit určeného farníka, který ve farnosti slouží. Jedna skupinka má navštívit kostelníka, další varhaníka, jiná zase akolytu či lektora. Děti si mají vzít s sebou tužku a papír a položit těmto služebníkům několik otázek. Mohou se zeptat, jak dlouho svou službu vykonávají, co jim při tom dělá největší radost apod. Příští hodinu se zápisky přečtou a vyhodnotí. Katecheta může děti odměnit za splněný úkol.

Inspirace pro katechezi

Mladší školní věk

Rodina – domácí církev

Pomůcky: papíry s připravenými nápisy, obrázek kobyly, tužky

Vyprávění: U mnoha zvířat můžeme vidět skutečně krásné rodiny. Mezi výborné rodiče například patří vlci. Vlčata se rodí s modrými očima a teprve po několika měsících se jejich barva mění na žlutavou. Lovit potom mohou až od 6 měsíců a když jde na lov maminka, tak s malým vlčetem zůstává doma tatínek. Vlče si klidně může beztrápně vrčet na dospělého vlka, dobírat si ho a třeba i kousnout, ale jakmile dá vlk najevo podrážděnost, mládě se před ním položí bříškem nahoru. Je to projev pokory, jemuž se rychle naučilo a který znamená: „Nejsem soupeř, chci si jenom hrát.“ Vlk se tak uklidní a hra může pokračovat. Výbornou spolupráci celé rodiny můžeme také vidět mezi slony. Je běžné, že stádo pomáhá velmi starému jedinci překonat terénní nerovnosti nebo vystoupit z vody na břeh. Vedle starého slona se postaví dva mladí sloni, každý z jedné strany a

potřebnou dobu ho podpírají. Podobně je tomu i s mlád'aty. Celá rodina je hýčká, pomáhá jim, ale také je pokárá, když provedou nějakou rošťárnu. Sloni pomáhají také svým nemocným druhům. Dokud se neuzdraví nebo se mrtvý zhroutí k zemi, pečují o něho a nosí mu ta nejlepší sousta. Zkrátka se o nemocného všemožně starají a něžně ho hladí svými choboty.

Dynamiky:

- Biblický citát

Katecheta přinese papíry o velikosti A4 a na každém z nich je jedno slovo z citátu sv. Pavla (Kol 3,20). Autor nabádá děti k poslušnosti. Píše zde: „Děti, poslouvejte ve všem své rodiče, protože se to líbí Pánu.“ Úkolem dětí je seřadit papíry s jednotlivými slovy tak, aby byl citát správně. Katecheta se potom zeptá dětí, co si pod těmito slovy představují.

- Co je důležitější?

Katecheta přinese papíry a připraví děti na to, že tentokrát budou všichni hlasovat. Na jednotlivých papírech jsou tyto nápisy: Televize, pes, magnetofon, babička, dobré známky ve škole, zmrzlina, rodiče na mě mají čas, kamarádi, knížka. Úkolem dětí je seřadit názvy od toho, který je pro ně nejdůležitější ze všech, až po ten nejméně důležitý. Děti dávají své návrhy, o každém se hlasuje a tak se společně vytvoří žebříček hodnot podle dětí.

- Kobyłka

Děti dostanou obrázek kobyłky a tužku. Katecheta vysvětlí: „Kobyłky sežerou všechno, na co přijdou. I v našem životě se objevují všelijaké ty kobyłky. K nejhorším kobyłkám patří ty, které nás okrádají o čas a sežerou nám spoustu času. Co je to? Co nám bere tolik času? Člověk se do něčeho pustí a najednou zjistí, že uplynulo několik hodin a že tento čas mohl využít mnohem lépe. Jak marníme svůj čas? Co jsou kobyłky mého života? Nemohl bych tento čas lépe využít pro rodinu? To, co mi bere čas, namalujeme nebo napíšeme do kobyłky a poprosíme Ježíše za odpuštění, že jsme nedokázali dobře nakládat se svým časem.“